

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۵۰ تشریحی: ۰

تعداد سوالات: تستی: ۴۰ تشریحی: ۰

درس: نظم ۵ بخش ۲ غزلیات و قصاید سعدی

رشته تحصیلی/کد درس: زبان و ادبیات فارسی (محض) ۱۲۱۳۰۵۰

۱- به نظر شارح کتاب، دو ویژگی برتری سعدی بر بیشتر شعرای ایرانی در چیست؟

۱. سهل و ممتنع گویی
۲. گوناگونی ابعاد شخصیت و زیبایی کلام
۳. عشق و شیوه سخن سرایی
۴. سودا زدگی و روانی کلام

۲- مراد از این بیت چیست؟

«از در بخشندگی و بنده نوازی مرغ هوا را نصیب و ماهی دریا»

۱. از راه بخشندگی و بنده نوازی، ماهی هوا را نصیب مرغ دریا قرار داده است.
۲. از راه بخشندگی اش، مرغ هوا واز راه بنده نوازی اش، ماهی دریا را بی روزی نگذاشته است.
۳. از راه بخشندگی و بنده نوازی، نصیبی برای مرغ هوا و نصیبی برای ماهی دریا معین کرده است.
۴. بخشندگی و بنده نوازی خداوند باعث بقای کلیه جانداران از مرغ هوا و ماهی دریا است.

۳- با توجه به بیت زیر، گزینه صحیح کدام است؟

«حاجت موری به علم غیب بداند در بن چاهی به زیر صخره صما»

۱. فاعل، پیامبر است.
۲. فاعل، خداوند است.
۳. صما، نام کوهی در عربستان است.
۴. صما به معنی زمین است.

۴- با توجه به بیت زیر، گزینه نادرست را بیابید.

«بار خدایا مهیمنی و مدبر وز همه عیبی مقدسی و مبرا»

۱. مهیمن: بزرگ
۲. مدبر: چاره گر
۳. مبرا: منزّه
۴. هماوایی حرف م در بیت

۵- تعریف اساطیری زیر درباره کدام عنصر ادبی است؟

«از زیر عرش برمی خیزد، به وقت صبح از مشرق می وزد، بوی خوش دارد، عاشقان با او راز می گویند و پیغام عاشق و معشوق را بهم می رساند.»

۱. نسیم
۲. سبا
۳. پیک
۴. صبا

۶- آرایه ادبی مصرع دوم بیت زیر در کدام گزینه ذکر شده است؟

«خستگی اندر طلبت راحت است درد کشیدن به امید دوا»

۱. استعاره
۲. تمثیلی است برای مصرع اول
۳. تشبیه
۴. ارداف

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۵۰ تشریحی: ۰

تعداد سوالات: تستی: ۴۰ تشریحی: ۰

درس: نظم ۵ بخش ۲ غزلیات و قصاید سعدی

رشته تحصیلی/کد درس: زبان و ادبیات فارسی (محض) ۱۲۱۳۰۵۰

۷- بیت زیر به چه نکته ای اشاره دارد؟

«سر نتوانم که بر آرم چو چنگ
ور چو دلم پوست بدرد قفا»

۱. تسلیم ۲. مقاومت کردن ۳. مبارزه ۴. خاموشی

۸- آرایه ادبی مصراع اول بیت زیر را مشخص کنید.

«قیمت عشق نداند، قدم صدق ندارد
سست عهدی که تحمل نکند بار جفا را»

۱. ارسال المثل ۲. استعاره تمثیلی ۳. تلمیح به آیه قرآن ۴. موازنه

۹- با توجه به بیت زیر، گزینه درست کدام است؟

«شب همه شب انتظار صبح رویی می رود
کان صباحت نیست این صبح جهان افروز را»

۱. همه شب: قید است.
۲. صبح رویی: اضافه بیانی است.
۳. بین صبح و صباحت آرایه جناس ناقص است.
۴. بیت در وصف خورشید است.

۱۰- با توجه به بیت، گزینه نادرست را مشخص کنید.

«هر تیر که در کیش است گر بر دل ریش آید
ما نیز یکی باشیم از جمله قربان ها»

۱. کیش: تسمه ای که دور تیردان می بسته اند.
۲. قربان: آنچه در راه خدا تصدق می کنند.
۳. بین کیش و قربان ایهام تناسب وجود دارد.
۴. بین کیش و ریش جناس لاحق وجود دارد.

۱۱- در بیت زیر، کدام آرایه ادبی دیده می شود؟

«مطیع امر توام گر دلم بخواهی سوخت
اسیر حکم توام گر تنم بخواهی خست»

۱. کنایه ۲. موازنه ۳. تشبیه ۴. مراعات نظیر

۱۲- تعریف زیر درباره کدام گزینه است؟

«طبق تفسیر عرفا، روزی است که خداوند، ارواح را آفرید ولی هنوز اجساد را نیافریده بود.»

۱. مثال ۲. تجلی ۳. الست ۴. ازل

۱۳- در مصرع «دیر آمدی ای نگار سرمست» کدام گزینه درباره لفظ «نگار» صحیح است؟

۱. اسم خاص ۲. بن ماضی ۳. صفت ۴. بن مضارع

۱۴- در مصرع «چشمه به کرشمه خون من ریخت» معنی «کرشمه» چیست؟

۱. غمزه ۲. عشوه ۳. مخموری ۴. سرمه

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۵۰ تشریحی: ۰

تعداد سوالات: تستی: ۴۰ تشریحی: ۰

درس: نظم ۵ بخش ۲ غزلیات و قصاید سعدی

رشته تحصیلی/کد درس: زبان و ادبیات فارسی (محض) ۱۲۱۳۰۵۰

۱۵- بیت زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟

«مالک ملک وجود حاکم رد و قبول هر چه کند جور نیست و تو بنالی جفاست»

۱. صبر ۲. تسلیم ۳. نظام احسن ۴. لطف

۱۶- «مالک ملک» در مصرع اول بیت بالا دارای چه آرایه ادبی است؟

۱. جناس اشتقاق ۲. جناس ناقص ۳. تسمیط ۴. طباق

۱۷- درباره واژه «نوشدارو» گزینه نادرست را بیابید.

۱. به معنی داروی بی مرگی است. ۲. از ترکیب ا + ن + وش ساخته شده است.
۳. درمانگر زخم های سخت بوده است. ۴. الف در ترکیب انوش، الف اطلاق است.

۱۸- در توضیح بیت زیر، گزینه صحیح کدام است؟

«جماعتی به همان آب چشم بیرونی نگه کنند و نبینند کاتشم در توست»

۱. آب به معنی آبرو است. ۲. «تو» به معنی «درون» است.
۳. «تو» خطاب به معشوق است. ۴. «م» در آتشم به «من» بر می گردد.

۱۹- با توجه به بیت زیر، کدام واژه، درست معنی شده است؟

«من ازین دلق مرقع به در آیم روزی تا همه خلق ببینند که زناری هست»

۱. دلق: جامه صوفیانه
۲. مرقع: پشمین
۳. روزی: زمانی مشخص
۴. زنار: کمربندی که مسلمانان برای تشخیص از اهل ذمه به کمر می بندند.

۲۰- کدام گزینه با سایر گزینه ها متفاوت است؟

۱. مشک ۲. عنبر ۳. عود ۴. غالیه

۲۱- با توجه به بیت زیر، کدام گزینه، صحیح است؟

«دل بی خویشتن و خاطر شور انگیزش همچنان یاوگی و تن به حضر باز آمد»

۱. یاوگی در اصل به معنی سپاه منظم است. ۲. یاوگی در اینجا به معنی بیهوده است.
۳. «و» در مصرع دوم، واو استیناف است. ۴. حضر به معنی محل اقامت دائمی است.

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۵۰ تشریحی: ۰

تعداد سوالات: تستی: ۴۰ تشریحی: ۰

درس: نظم ۵ بخش ۲ غزلیات و قصاید سعدی

رشته تحصیلی/کد درس: زبان و ادبیات فارسی (محض) ۱۲۱۳۰۵۰

۲۲- در بیت زیر، کدام کلمه، استعاره دارد؟

«چه ستم کو نکشید از شب دیجور فراق تا بدین روز که شبهای قمر باز آمد»

۱. دیجور ۲. شب دیجور فراق ۳. روز ۴. شبهای قمر

۲۳- با توجه به بیت زیر، گزینه نادرست را مشخص کنید.

«سحر است کمان ابروانت پیوسته کشیده تا بناگوش»

۱. زیبایی ابروان معشوق در اثر بخشی همچون کمان سخت کشیده شده است.
۲. کشیده شدن کمان تا کنار گوش، نشانه سخت زدن تیر است.
۳. ابروهای کمانی معشوق در حکم جادویی به هم پیوسته تا کنار گوش، کشیده شده است.
۴. کمان ابروان سیاه معشوق تا بناگوشی که در سفیدی به سحرگاهان می ماند کشیده شده است.

۲۴- با توجه به مصرع «درین معنی سخن باید که جز سعدی نیاراید» کدام گزینه، درست است؟

۱. سخن فقط باید سعدی را بستاند.
۲. در خصوص استادی سعدی باید سخن ها گفته شود.
۳. فقط سعدی باید زبان به سخن بگشاید.
۴. در خصوص اشعار سعدی باید سخن ها گفته شود.

۲۵- با توجه به بیت زیر، گزینه درست را بیابید.

«چه کنم دست ندارم به گریبان اجل تا به تن در، ز غمت پیرهن جان بدرم»

۱. گریبان اجل: اضافه تشبیهی
۲. به تن در: دو حرف اضافه برای یک متمم
۳. پیراهن جان: اضافه استعاری
۴. اجل به معنی آینده است.

۲۶- «عناصر اربعه قدیم» در کدام گزینه آمده است؟

۱. آب و باد و خاک و آتش
۲. گرمی و سردی و تری و خشکی
۳. جماد و نبات و حیوان و انسان
۴. جسم و جان و عقل و هوی

۲۷- منظور از بیت زیر چیست؟

«گر به تن باز کنم جای دگر باکی نیست که به دل غاشیه بر، سر به رکاب تو درم»

۱. اگر جسمم را بشکافی نگران نیستم چون دلم زین بر اسب تو و سرم در رکاب تو قرار دارد.
۲. اگر به سفر می روم وجود ظاهری من از تو دور می شود و دل و جانم با تست.
۳. پس از مرگم که جسمم پوسیده می شود دلم و سرم همچنان در هوای عشق تست.
۴. اگر معشوقی غیر تو را برگزینم فقط ظاهری است و دلم و فکرم همیشه با تست.

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۵۰ تشریحی: ۰

تعداد سوالات: تستی: ۴۰ تشریحی: ۰

درس: نظم ۵ بخش ۲ غزلیات و قصاید سعدی

رشته تحصیلی/کد درس: زبان و ادبیات فارسی (محض) ۱۲۱۳۰۵۰

۲۸- کدام گزینه در بیان مفهوم بیت زیر می باشد؟

«شوخ چشمی چو مگس کردم و برداشت عدو به مگس ران ملامت ز کنار شکرم»

۱. گستاخی ام را به حساب دشمنی ام گذاشت و از خودش دورم کرد.

۲. مگس با هر بار گستاخی باز از شکر دور نمی شود.

۳. ملامت رقیبان باعث شوخ چشمی ام نسبت به معشوق شد.

۴. دشمن مرا از کنار معشوق دور کرد.

۲۹- در بیت زیر، کدام آرایه ادبی دیده می شود؟

«به هوش بودم از اول که دل به کس نسپارم شمایل تو بدیدم نه صبر ماند و نه هوشم»

۱. تسمیط

۲. ترصیع

۳. تصدیر

۴. تجنیس

۳۰- کدام گزینه با توجه به بیت زیر، غلط است؟

«گر پیرهن به در کنم از شخص ناتوان بینی که زیر جامه خیالی است یا تنم»

۱. شخص به معنی انسان است.

۲. مراعات نظیر بین پیرهن و جامه و تن وجود دارد.

۳. شخص به معنی بدن است.

۴. بیت در وصف لاغری شاعر است.

۳۱- در مصرع "گر اول هستی آوردم قفای تربیت خوردم" منظور از «گر اول هستی آوردم» چیست؟

۱. از روز ازل

۲. اظهار وجود کردن

۳. پیش از کسی به وجود آمدن

۴. پیدایش جسم قبل از روح

۳۲- کدام گزینه، درست معنی شده است؟

۱. مصانع: دریاها

۲. ركب: پیادگان

۳. فلوات: بیابان ها

۴. عشیه: گنجشک

۳۳- معنی مصرع "فکم تمرر عیشی و انت حامل شهد" کدام است؟

۱. روزهای شاد می گذرند و تو باقی می مانی.

۲. با اینکه تو شیرین هستی چقدر زندگی مرا تلخ می کنی.

۳. تلخی ها شادی ها را در بر می گیرد اما توهمیشه حامل شادی هستی.

۴. عیش من به واسطه تو تلخ می شود اما من برای تو پیام آور شادی ام.

۳۴- منظور شاعر از بیت زیر چیست؟

«عیسی به عزلت از همه دنیا کرانه جست محبوبش آرزوی دل اندر کنار کرد»

۱. روح انسان اگر از علائق دنیوی کناره بگیرد شاهد مقصود را در آغوش خواهد گرفت.

۲. عیسی از مال دنیا هیچ چیز نداشت حتی آروزهای محبوب دل خود را به کناری زد.

۳. عیسی به جهت گوشه نشینی از همه دنیا کناره جویی و خداوند آرزوی دل او را برآورده کرد.

۴. روح بر اثر ریاضت به مقام والای محبوب خداوند بودن می رسد.

۳۵- کدام آرایه ادبی در بیت زیر به کار رفته است؟

«کجاست آنکه به انگشت می نمود هلال کز ابروان تو انگشت بر دهان ماند»

۱. حسن تعلیل

۲. تشبیه تفریق

۳. تشبیه تفضیل

۴. حسن ادب

۳۶- با توجه به بیت زیر، بیتی که شاعر از وصف معشوق فارغ شده و به مدح ممدوح می پردازد چه نام دارد؟

«خطی مسلسل شیرین که گر بیارم گفت به خط صاحب دیوان ایلخان ماند»

۱. تشبیه

۲. تشبیه

۳. تسمیط

۴. تخلص

۳۷- با توجه به بیت بالا معنی «خط» در دو مصرع چیست؟

۱. فرمان - نوشته

۲. موی بناگوش - نوشته

۳. نوشته - موی بناگوش

۴. نوشته - فرمان

۳۸- معنی کدام گزینه، درست است؟

۱. فرخ: عقاب

۲. باره: حصار

۳. هول: بزرگ

۴. طوبی: نام رودی در بهشت

۳۹- کدام گزینه از جهت مفهوم با سایر گزینه ها، متفاوت است؟

۱. به هیچ یار مده خاطر و به هیچ دیار

که بر و بحر فراخ است و آدمی بسیار

۲. نه در جهان گل رویی و سبزه زنجی است

درختها همه سبزند و بوستان گلزار

۳. غلام دولت آنم که پایبند کسی است

به جانبی متعلق شد از هزار برست

۴. گرت هزار بدیع الجمال پیش آید

ببین و بگذر و خاطر به هیچ کس مسپار

زمان آزمون (دقیقه): تستی: ۵۰ تشریحی: ۰

تعداد سوالات: تستی: ۴۰ تشریحی: ۰

درس: نظم ۵ بخش ۲ غزلیات و قصاید سعدی

رشته تحصیلی/کد درس: زبان و ادبیات فارسی (محض) ۱۲۱۳۰۵۰

۴۰- کدام گزینه، درست معنی شده است؟

۰۲. شاهد: عاشق که در تصور معشوق حضور دارد.

۰۱. برات: هدیه

۰۴. سوده: سیاه شده

۰۳. منشور: فرمان پادشاه